

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 29ης Ιουλίου 2024*

«Προδικαστική παραπομπή – Προσέγγιση των νομοθεσιών – Οδηγία 2011/61/ΕΕ – Διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων (ΟΕΕ) – Προϋποθέσεις άσκησης δραστηριοτήτων – Άρθρο 13 – Μισθολογικές πολιτικές και πρακτικές των εν λόγω διαχειριστών – Πεδίο εφαρμογής *ratione temporis* – Άρθρο 61 – Μεταβατικές διατάξεις»

Στην υπόθεση C-174/23,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Γαλλία) με απόφαση της 15ης Μαρτίου 2023, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 21 Μαρτίου 2023, στο πλαίσιο της δίκης

HJ,

IK,

LM

κατά

Twenty First Capital SAS,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Arabadjiev, πρόεδρο τμήματος, T. von Danwitz, P. G. Xuereb (εισηγητή), A. Kumin και I. Ziemele, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- οι HJ, IK και LM, εκπροσωπούμενοι από τον R. Froger, avocat,
- η Twenty First Capital SAS, εκπροσωπούμενη από τον G. Perrot, avocat,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Fodda, τον E. Leclerc, τον J. B. Merlin και την S. Royon,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις C. Auvret, G. Goddin και E. Τσερέπα-Lacombe,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 8ης Φεβρουαρίου 2024,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά την ερμηνεία του άρθρου 13 και του άρθρου 61, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2011, σχετικά με τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων και για την τροποποίηση των οδηγιών 2003/41/ΕΚ και 2009/65/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 (ΕΕ 2011, L 174, σ. 1).
- 2 Η υπό κρίση αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, των ΗJ, ΙΚ και LM και, αφετέρου, της Twenty First Capital SAS (στο εξής: εταιρία TFC) με αντικείμενο την εκτέλεση συμβάσεως στην οποία προβλέπονται οι αμοιβές που όφειλε να καταβάλει η εταιρία TFC.

Το νομικό πλαίσιο

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Η αιτιολογική σκέψη 24 της οδηγίας 2011/61 έχει ως εξής:

«Προκειμένου να αντιμετωπίζονται οι ενδεχόμενες αρνητικές συνέπειες των κακοσχεδιασμένων δομών αμοιβών στη χρηστή διαχείριση του κινδύνου και στον έλεγχο της διακινδυνευτικής συμπεριφοράς των ατόμων, θα πρέπει να θεσπισθεί η ρητή υποχρέωση των [διαχειριστών οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων (ΟΕΕ)] [στο εξής: ΔΟΕΕ] να καταρτίζουν και να διατηρούν, για τις κατηγορίες του προσωπικού τους των οποίων οι επαγγελματικές δραστηριότητες έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στο προφίλ κινδύνου των ΟΕΕ που διαχειρίζονται, πολιτικές και πρακτικές αμοιβών που είναι συμβατές με τις αρχές της χρηστής και αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνου. Στις εν λόγω κατηγορίες προσωπικού θα πρέπει να περιλαμβάνονται τουλάχιστον τα ανώτερα διοικητικά στελέχη, τα στελέχη που ασκούν διαχείριση κινδύνων, τα στελέχη που ασκούν λειτουργίες ελέγχου και οποιοσδήποτε υπάλληλος του οποίου οι συνολικές αμοιβές τον τοποθετούν στην ίδια κατηγορία αμοιβών με τα ανώτερα διοικητικά στελέχη και τα στελέχη που ασκούν διαχείριση κινδύνων.»
- 4 Το άρθρο 1 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αντικείμενο», ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία καθορίζει τους κανόνες χορήγησης αδειάς, διαρκούς λειτουργίας και διαφάνειας των [ΔΟΕΕ] που διαχειρίζονται και/ή προωθούν εμπορικά τέτοιους [ΟΕΕ] στην [Ευρωπαϊκή] Ένωση.»

5 Το άρθρο 4 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει στην παράγραφο 1, στοιχείο β', ότι ως «ΔΟΕΕ», για τους σκοπούς της εν λόγω οδηγίας, νοείται «κάθε νομικό πρόσωπο του οποίου η συνήθης δραστηριότητα είναι η διαχείριση ενός ή περισσότερων ΟΕΕ».

6 Το άρθρο 6 της οδηγίας 2011/61, το οποίο φέρει τον τίτλο «Προϋποθέσεις για την ανάληψη δραστηριοτήτων ΔΟΕΕ» και περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο II της οδηγίας, το οποίο τιτλοφορείται «Χορήγηση άδειας σε ΔΟΕΕ», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι κανένας ΔΟΕΕ δεν διαχειρίζεται ΟΕΕ εκτός αν έχει λάβει άδεια σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

Ο ΔΟΕΕ που λαμβάνει άδεια δυνάμει της παρούσας οδηγίας συμμορφώνεται διαρκώς προς τους όρους χορήγησης αδειάς που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.»

7 Το άρθρο 7 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αίτηση για τη χορήγηση αδειάς», ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι ο ΔΟΕΕ υποχρεούται να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση αδειάς στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής του.

«2. Τα κράτη μέλη ορίζουν ότι ο ΔΟΕΕ που αιτείται τη χορήγηση αδειάς παρέχει τις ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με τον ΔΟΕΕ στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής του:

[...]

δ) πληροφορίες σχετικά με τις πολιτικές και πρακτικές αμοιβών σύμφωνα με το άρθρο 13,

[...].»

8 Το άρθρο 8 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Προϋποθέσεις χορήγησης αδειάς», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής ΔΟΕΕ δεν χορηγούν άδεια, εκτός αν:

α) βεβαιωθούν ότι ο ΔΟΕΕ είναι σε θέση να εκπληρώσει τις προϋποθέσεις της παρούσας οδηγίας,

[...]

Η άδεια είναι έγκυρη για όλα τα κράτη μέλη.»

9 Το άρθρο 12 της οδηγίας 2011/61, το οποίο φέρει τον τίτλο «Γενικές αρχές», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν επί μονίμου βάσεως ότι οι ΔΟΕΕ:

α) ενεργούν εντίμως, με τη δέουσα προσοχή, φροντίδα και επιμέλεια και νομίμως κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους,

[...]

ε) τηρούν όλες τις ρυθμιστικές απαιτήσεις που διέπουν την άσκηση των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων, έτσι ώστε να προωθούνται κατά τον πλέον επωφελή τρόπο τα συμφέροντα του ΟΕΕ ή των επενδυτών του ΟΕΕ που διαχειρίζονται και η ακεραιότητα της αγοράς,

[...].»

- 10 Το άρθρο 13 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αποδοχές» και περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο III που τιτλοφορείται «Προϋποθέσεις άσκησης δραστηριοτήτων από ΔΟΕΕ», προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τους ΔΟΕΕ να έχουν, όσον αφορά τις κατηγορίες υπαλλήλων, συμπεριλαμβανομένων των ανωτέρων διοικητικών στελεχών, των στελεχών που ασκούν διαχείριση κινδύνων, των στελεχών που ασκούν λειτουργίες ελέγχου και οποιωνδήποτε υπαλλήλων των οποίων οι συνολικές αμοιβές τους τοποθετούν στην ίδια κατηγορία αμοιβών με τα ανώτερα διοικητικά στελέχη και τα στελέχη που ασκούν διαχείριση κινδύνων και των οποίων οι επαγγελματικές δραστηριότητες έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στα προφίλ κινδύνου των ΔΟΕΕ ή των ΟΕΕ που διαχειρίζονται, μισθολογικές πολιτικές και πρακτικές συμβατές προς τη χρηστή και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων, και που δεν ενθαρρύνουν την ανάληψη κινδύνων ασύμβατων προς τα προφίλ κινδύνου, τους κανονισμούς του επενδυτικού κεφαλαίου ή τα καταστατικά έγγραφα των ΟΕΕ που διαχειρίζονται.

Οι ΔΟΕΕ προσδιορίζουν τις μισθολογικές πολιτικές και πρακτικές τους σύμφωνα με το παράρτημα II.

2. Η [Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ)] μεριμνά για την ύπαρξη κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις ορθές μισθολογικές πολιτικές οι οποίες συνάδουν προς το παράρτημα II. [...]»

- 11 Το άρθρο 61 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Μεταβατικές διατάξεις», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Ο ΔΟΕΕ που επιτελεί δραστηριότητες δυνάμει της παρούσας οδηγίας πριν από τις 22 Ιουλίου 2013 λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη συμμόρφωση προς την εθνική νομοθεσία που απορρέ[ει] από την παρούσα οδηγία και υποβάλλει αίτηση για χορήγηση αδείας το αργότερο εντός ενός έτους από την ημερομηνία αυτή.»

- 12 Το άρθρο 66 της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο», προβλέπει τα εξής:

«1. Έως τις 22 Ιουλίου 2013, τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο. Κοινοποιούν αμέσως στην [Ευρωπαϊκή] Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων καθώς και πίνακα αντιστοιχίας μεταξύ των εν λόγω διατάξεων και της παρούσας οδηγίας.

«2. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις στις οποίες αναφέρεται η παράγραφος 1 από τις 22 Ιουλίου 2013.

[...]»

- 13 Σύμφωνα με το άρθρο 70 της οδηγίας 2011/61, η εν λόγω οδηγία άρχισε να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, η οποία έλαβε χώρα την 1η Ιουλίου 2011.

Το γαλλικό δίκαιο

- 14 Η οδηγία 2011/61 μεταφέρθηκε στο γαλλικό δίκαιο με την *ordonnance n° 2013-676, du 25 juillet 2013, modifiant le cadre juridique de la gestion d'actifs* (νομοθετικό διάταγμα 2013-676, της 25ης Ιουλίου 2013, περί τροποποίησης του νομικού πλαισίου διαχείρισης κεφαλαίων) (JORF της 27ης Ιουλίου 2013, κείμενο αριθ. 9), το οποίο τέθηκε σε ισχύ στις 28 Ιουλίου 2013 και εισήγαγε στον *code monétaire et financier* (νομισματικό και χρηματοπιστωτικό κώδικα), μεταξύ άλλων, το άρθρο L. 533-22-2, το οποίο αναπαράγει τις διατάξεις του άρθρου 13 της οδηγίας.
- 15 Το άρθρο 33, I, του νομοθετικού διατάγματος 2013-676 περιλαμβάνει μεταβατική διάταξη η οποία έχει ως εξής:
- «Οι εταιρίες διαχείρισης οι οποίες, κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νομοθετικού διατάγματος, ασκούν δραστηριότητες που αντιστοιχούν στις περιλαμβανόμενες σε αυτό διατάξεις οφείλουν να ζητήσουν τη χορήγηση άδειας λειτουργίας ως εταιρίες διαχείρισης χαρτοφυλακίου, κατά την έννοια του άρθρου L. 532-9 του νομισματικού και χρηματοπιστωτικού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το εν λόγω νομοθετικό διάταγμα, πριν από τις 22 Ιουλίου 2014.»
- 16 Στο επεξηγηματικό σημείωμα του *décret n° 2013-687, du 25 juillet 2013, pris pour l'application de l'ordonnance n° 2013-676, du 25 juillet 2013, modifiant le cadre juridique de la gestion d'actifs* (διατάγματος 2013-687, της 25ης Ιουλίου 2013, περί εφαρμογής του νομοθετικού διατάγματος 2013-676, της 25ης Ιουλίου 2013, περί τροποποίησης του νομικού πλαισίου διαχείρισης κεφαλαίων) (JORF της 30ής Ιουλίου 2013, κείμενο αριθ. 3), διαλαμβάνονται μεταξύ άλλων τα εξής: «Έναρξη ισχύος: οι εταιρίες διαχείρισης που ασκούν δραστηριότητες οι οποίες αντιστοιχούν στις διατάξεις του παρόντος διατάγματος κατά την ημερομηνία δημοσίευσής του λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την τήρηση των διατάξεών του και υποβάλλουν σχετική αίτηση για χορήγηση άδειας το αργότερο στις 22 Ιουλίου 2014 [...]».

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 17 Τον Μάρτιο του 2014 η εταιρία R Participations, η οποία είχε συσταθεί από τον HJ και είχε ως εταίρους τον LM και την IK, μεταβίβασε στην εταιρία T, υπό τη μορφή μεταβίβασης εμπορικής επιχειρήσεως, τρεις οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε αναδυόμενες αγορές. Ο HJ έγινε μισθωτός της εταιρίας T.
- 18 Προκειμένου να οργανωθεί η συνέχιση της εν λόγω δραστηριότητας από την εταιρία TFC, ο HJ συνήψε με αυτή, στις 5 Ιουνίου 2014, σύμβαση βάσει της οποίας η εν λόγω εταιρία αναλάμβανε την υποχρέωση να τον προσλάβει, ενώ στις 27 Ιουνίου 2014 συνήψε σύμβαση εταιρικής σχέσης η οποία προέβλεπε διάφορες αμοιβές για τον ίδιο, για την IK και για τον LM (στο εξής: σύμβαση εταιρικής σχέσης).
- 19 Στις 24 Οκτωβρίου 2014 η εταιρία T μεταβίβασε στην εταιρία TFC μέρος των στοιχείων του ενεργητικού της, περιλαμβανομένων των τριών μνημονευόμενων στη σκέψη 16 της παρούσας απόφασης οργανισμών συλλογικών επενδύσεων σε αναδυόμενες αγορές.

- 20 Στις 11 Δεκεμβρίου 2014 ο ΗJ εντάχθηκε στην εταιρία TFC ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου, γενικός διευθυντής και αναπληρωτής διευθύνων σύμβουλος.
- 21 Στις 24 Δεκεμβρίου 2015 και στις 6 Ιανουαρίου 2016 ο ΗJ και η ΙΚ ενήγαγαν την εταιρία TFC αξιώνοντας την εκτέλεση της σύμβασης εταιρικής σχέσης και την καταβολή αποζημίωσης. Ο LM παρενέβη εκουσίως στη δίκη αυτή. Η εταιρία TFC άσκησε ανταγωγή ζητώντας την κήρυξη της ακυρότητας της σύμβασης εταιρικής σχέσης.
- 22 Με απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2019, το tribunal de grande instance de Paris (πολυμελές πρωτοδικείο Παρισιού, Γαλλία) κήρυξε άκυρη τη σύμβαση εταιρικής σχέσης με το σκεπτικό ότι οι προβλεπόμενες σε αυτή αμοιβές δεν ήταν συμβατές με τις διατάξεις του άρθρου L. 533-22-2 του code monétaire et financier (νομισματικού και χρηματοπιστωτικού κώδικα), αφού διαπίστωσε ότι η εταιρία TFC διαχειριζόταν τουλάχιστον έναν ΟΕΕ, απέρριψε δε τα αιτήματα των ΗJ, ΙΚ και LM περί εκτέλεσης της σύμβασης και καταβολής αποζημίωσης για τη μη εκτέλεση αυτής.
- 23 Με απόφαση η οποία εκδόθηκε στις 8 Φεβρουαρίου 2021, το Cour d'appel de Paris (εφετείο Παρισιού, Γαλλία) επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση.
- 24 Οι ΗJ, ΙΚ και LM άσκησαν αναίρεση κατά της εφετειακής αποφάσεως ενώπιον του Cour de cassation (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Γαλλία), το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο.
- 25 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά τους αναιρεσιόντες της κύριας δίκης, από το άρθρο 33, I, του ordonnance n° 2013-676 (νομοθετικού διατάγματος 2013-676), ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 61, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61, προκύπτει ότι οι ΔΟΕΕ είχαν στη διάθεσή τους προθεσμία ενός έτους, από τις 22 Ιουλίου 2013, ημερομηνία κατά την οποία έληγε η προθεσμία μεταφοράς της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, προκειμένου να συμμορφωθούν προς τους προβλεπόμενους στην εθνική νομοθεσία κανόνες για τις μισθολογικές πρακτικές των ΟΕΕ και να υποβάλουν αίτηση για χορήγηση άδειας. Από το γεγονός ότι, όπως αναφέρουν, η εταιρία TFC είχε αδειοδοτηθεί στις 18 Αυγούστου 2014, συνάγουν ότι οι εν λόγω κανόνες δεν είχαν εφαρμογή σε αυτήν κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης εταιρικής σχέσης, ήτοι στις 27 Ιουνίου 2014, ίσχυαν δε μόνον όσον αφορά τις καταβληθείσες από την εταιρία μεταβλητές αμοιβές για το 2016, βάσει του έτους 2015. Ισχυρίζονται, επικουρικώς, ότι οι εν λόγω κανόνες δεν ήταν, εν πάση περιπτώσει, δεσμευτικοί κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης εταιρικής σχέσης.
- 26 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι οι αναιρεσιόντες της κύριας δίκης επικαλούνται τρία έγγραφα προς στήριξη της ανάλυσής τους.
- 27 Πρώτον, επικαλούνται έγγραφο συνταχθέν στην αγγλική γλώσσα από την Επιτροπή, το οποίο φέρει τον τίτλο «AIFMD Q&As from the European Commission» (έγγραφο ερωτήσεων και απαντήσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί της οδηγίας 2011/61) και από το οποίο προκύπτει ότι, «[κ]ατά τη μεταβατική περίοδο του ενός έτους, αναμένεται από τους [ΔΟΕΕ] να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις της εθνικής νομοθεσίας περί μεταφοράς της οδηγίας [2011/61]. Η υποχρέωση υποβολής αίτησης για χορήγηση άδειας [...] είναι μεν νομικά δεσμευτική, μπορεί όμως να εκπληρωθεί εντός προθεσμίας ενός έτους από την έναρξη ισχύος της οδηγίας. Όσον αφορά τις λοιπές υποχρεώσεις που επιβάλλει η οδηγία [2011/61] (όπως [...] οι αποδοχές [...]), ένας ΔΟΕΕ ο οποίος υφίστατο κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της οδηγίας [2011/61] πρέπει, κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα (ήτοι να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια) προκειμένου να συμμορφωθεί με την οδηγία [2011/61] όσον αφορά το σύνολο των

ασκούμενων μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας (στις 22 Ιουλίου 2013) δραστηριοτήτων. Μετά την ως άνω μεταβατική περίοδο, όλες οι απορρέουσες από την οδηγία [2011/61] υποχρεώσεις είναι νομικά δεσμευτικές.»

- 28 Δεύτερον, οι αναιρεσιώντες της κύριας δίκης στηρίζονται σε έναν «κατάλογο ερωτήσεων και απαντήσεων επί της οδηγίας [2011/61]», τον οποίο δημοσίευσε η ΕΑΚΑΑ και στον οποίο διευκρινίζονται τα εξής:

«[...] Επιχείρηση στην οποία χορηγείται άδεια στο πλαίσιο της οδηγίας [2011/61] υπόκειται στους μισθολογικούς κανόνες της εν λόγω οδηγίας και στις κατευθυντήριες γραμμές περί αποδοχών. Κατά συνέπεια, οι οικείοι κανόνες πρέπει να αρχίσουν να εφαρμόζονται από την ημερομηνία χορήγησης της άδειας.

Εντούτοις, όσον αφορά τους κανόνες περί μεταβλητών αποδοχών [...] οι ΔΟΕΕ οφείλουν να τους εφαρμόζουν προκειμένου να υπολογίζουν τις καταβολές που αφορούν νέες χορηγήσεις μεταβλητών αμοιβών στο αντίστοιχο προσωπικό (όπως αυτό ορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές περί αμοιβών) για τις περιόδους επιδόσεων που έπονται εκείνης κατά τη διάρκεια της οποίας χορηγήθηκε η άδεια. Συνεπώς, το καθεστώς μεταβλητών αποδοχών των [ΔΟΕΕ] θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο για πλήρεις περιόδους επιδόσεων, αρχής γενομένης από την πρώτη πλήρη περίοδο επιδόσεων μετά την αδειοδότηση του ΔΟΕΕ.

Παραδείγματος χάριν: [...] για ΔΟΕΕ ο οποίος διαχειρίζεται ήδη ΟΕΕ των οποίων η λογιστική χρήση λήγει στις 31 Δεκεμβρίου και ο οποίος υπέβαλε αίτηση για χορήγηση άδειας πριν από τις 22 Ιουλίου 2014, λαμβάνει δε την άδεια μετά την ημερομηνία αυτή (συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης στην οποία η άδεια χορηγείται μετά την 31η Δεκεμβρίου 2014), οι κανόνες της οδηγίας [2011/61] περί μεταβλητών αμοιβών πρέπει να εφαρμοσθούν επί του υπολογισμού των καταβαλλόμενων για τη λογιστική χρήση του 2015 ποσών.»

- 29 Τρίτον, οι αναιρεσιώντες της κύριας δίκης επικαλούνται έγγραφο το οποίο φέρει τον τίτλο «Οδηγός ΔΟΕΕ – Αποδοχές», το οποίο δημοσίευσε η Autorité des marchés financiers (Αρχή χρηματοπιστωτικών αγορών, στο εξής: AMF), γαλλική αρχή η οποία είναι αρμόδια για την προστασία των αποταμιεύσεων που επενδύονται σε χρηματοπιστωτικά προϊόντα, για την ενημέρωση των επενδυτών και για την ομαλή λειτουργία των αγορών. Ο εν λόγω οδηγός αναφέρει τα εξής:

«Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 61[, παράγραφος 1,] της οδηγίας [2011/61], οι υφιστάμενες στις 22 Ιουλίου 2013 εταιρίες διαχείρισης έχουν στη διάθεσή τους προθεσμία ενός έτους, έως τις 22 Ιουλίου 2014, προκειμένου να συμμορφωθούν με τις προβλεπόμενες στην οδηγία [2011/61] υποχρεώσεις και να υποβάλουν αίτηση χορήγησης άδειας ενώπιον της οικείας αρμόδιας αρχής.

Ως εκ τούτου, είναι δυνατόν να προκύψουν τρεις περιπτώσεις:

- εταιρίες διαχείρισης οι οποίες λαμβάνουν άδεια ΔΟΕΕ μεταξύ 22 Ιουλίου 2013 και 31 Δεκεμβρίου 2013: τα μέτρα που προβλέπονται στο έγγραφο θέσης περί των καταβαλλόμενων από τους ΔΟΕΕ αμοιβών θα ισχύουν για τη λογιστική χρήση του 2014 (για τις καταβαλλόμενες το 2015 μεταβλητές αμοιβές)·
- εταιρίες διαχείρισης οι οποίες λαμβάνουν άδεια ΔΟΕΕ μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2014 και 22ας Ιουλίου 2014: τα μέτρα που προβλέπονται στο έγγραφο θέσης περί των

καταβαλλόμενων από τους ΔΟΕΕ αμοιβών θα ισχύουν για τη λογιστική χρήση του 2015, για τις καταβαλλόμενες το 2016 μεταβλητές αμοιβές:

- περαιτέρω, το ίδιο σκεπτικό εφαρμόζεται και όσον αφορά τις νέες εταιρίες διαχείρισης, οι οποίες λαμβάνουν άδεια ΔΟΕΕ το έτος N, μετά τις 22 Ιουλίου 2014: η πρώτη λογιστική χρήση που λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται στο έγγραφο θέσης περί καταβαλλόμενων από τους ΔΟΕΕ αμοιβών θα είναι η χρήση N+1 για τις μεταβλητές αμοιβές που καταβάλλονται κατά τη λογιστική χρήση N+2.»
- 30 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι η εταιρία TFC θεωρεί ότι κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης εταιρικής σχέσης, ήτοι στις 27 Ιουνίου 2014, είχαν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου L. 533-22-2 του code monétaire et financier (νομισματικού και χρηματοπιστωτικού κώδικα), καθόσον, μολονότι το νομοθετικό διάταγμα 2013-676, με το οποίο θεσπίστηκε η εν λόγω διάταξη, προβλέπει την αναβολή της έναρξης ισχύος ορισμένων διατάξεων μεταφοράς της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, δεν ισχύει το ίδιο για τις διατάξεις οι οποίες επιβάλλουν στους φορείς της αγοράς να εφαρμόζουν στα μέλη της διοίκησης των εταιριών διαχείρισης ΟΕΕ μισθολογικές πρακτικές και πολιτικές «συμβατές προς τη χρηστή και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων». Επίσης, η εταιρία TFC προβάλλει ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι ο ΔΟΕΕ έχει στη διάθεσή του ορισμένη προθεσμία προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις νέες διατάξεις οι οποίες προέκυψαν από τη μεταφορά της οδηγίας 2011/61 στο εθνικό δίκαιο, δεν μπορεί κατά τη διάρκεια της προθεσμίας αυτής να συνάψει σύμβαση η οποία προβλέπει αμοιβή η οποία αντιβαίνει στις διατάξεις του άρθρου 13 της οδηγίας, δεδομένου ότι το άρθρο 61, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας απαιτεί ο ΔΟΕΕ να «λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη συμμόρφωση προς την εθνική νομοθεσία που απορρέ[ει] από την παρούσα οδηγία».
- 31 Το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι από το μνημονευόμενο στη σκέψη 26 της παρούσας απόφασης έγγραφο της Επιτροπής προκύπτει ότι υφίστατο μεταβατική περίοδος ενός έτους η οποία έληγε στις 21 Ιουλίου 2014, ότι πριν από την ημερομηνία αυτή οι ΔΟΕΕ όφειλαν απλώς να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις της εθνικής νομοθεσίας περί μεταφοράς της οδηγίας 2011/61 και ότι οι απορρέουσες από την οδηγία υποχρεώσεις καθίστανται στο σύνολό τους νομικά δεσμευτικές μόνον μετά την εν λόγω ημερομηνία. Σύμφωνα με την ανωτέρω ανάλυση, δεν ασκούν επιρροή ούτε η ημερομηνία υποβολής της αίτησης για χορήγηση άδειας ούτε η ημερομηνία χορήγησης της άδειας αυτής.
- 32 Κατά το εν λόγω δικαστήριο, από τις αναλύσεις της ΕΑΚΑΑ και της AMF προκύπτει, αντιθέτως, ότι ο ΔΟΕΕ υπόκειται στους κανόνες της οδηγίας 2011/61 περί μισθολογικών πρακτικών το πρώτον από την ημερομηνία κατά την οποία του χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας, ενώ, πριν από τη χορήγηση της άδειας αυτής, δεν υπόκειται στους εν λόγω κανόνες. Εξάλλου, κατά τις αναλύσεις αυτές, οι συγκεκριμένοι κανόνες εφαρμόζονται το πρώτον από την έναρξη της χρήσης η οποία έπεται εκείνης κατά την οποία χορηγήθηκε η άδεια.
- 33 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι από την ανάγνωση του άρθρου 61, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61 καμία από τις προτεινόμενες ερμηνείες δεν προκύπτει ως «προφανής», δεδομένου μάλιστα ότι μπορεί να γίνει δεκτή μια άλλη ερμηνεία, κατά την οποία γίνεται διάκριση ανάλογα με το αν η αμοιβή συμφωνήθηκε πριν από τη μεταφορά της οδηγίας 2011/61 στο εθνικό δίκαιο ή μετά από αυτή. Στην πρώτη περίπτωση θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι είναι δύσκολο να απαιτηθεί από τον ΔΟΕΕ η άμεση επανεξέταση αμοιβής η οποία κατά τον χρόνο που συμφωνήθηκε δεν παραβίαζε κανέναν κανόνα και το μέγιστο που μπορεί να απαιτηθεί από τον εν λόγω ΔΟΕΕ είναι να καταβάλει, κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου, κάθε δυνατή προσπάθεια να τηρήσει τις νέες απαιτήσεις όσον αφορά τις αμοιβές. Στη δεύτερη περίπτωση θα

μπορούσε να υποστηριχθεί ότι ταυτόχρονα με την έναρξη ισχύος της εθνικής νομοθεσίας μεταφοράς της οδηγίας 2011/61 απαγορεύεται στον ΔΟΕΕ να συμφωνεί, για το μέλλον, την καταβολή αμοιβών οι οποίες αντιβαίνουν στους κανόνες που θεσπίζει η εν λόγω οδηγία, η οποία έχει ήδη τεθεί σε ισχύ.

34 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1. α) Έχουν τα άρθρα 13 και 61, παράγραφος 1, της οδηγίας [2011/61] την έννοια ότι οι [ΔΟΕΕ] που ασκούν δραστηριότητες δυνάμει της οδηγίας [αυτής] πριν από τις 22 Ιουλίου 2013 υποχρεούνται να τηρούν τις υποχρεώσεις σχετικά με τις μισθολογικές πολιτικές και πρακτικές:

- i) κατά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας,
- ii) κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος των διατάξεων που μεταφέρουν την οδηγία στο εθνικό δίκαιο,
- iii) από τη λήξη, στις 21 Ιουλίου 2014, της προθεσμίας ενός έτους, που τάσσει το άρθρο 61, παράγραφος 1, ή

iv) από τη χορήγηση της άδειας στον διαχειριστή δυνάμει της εν λόγω οδηγίας;

β) Εξαρτάται η απάντηση στο ανωτέρω ερώτημα από το ζήτημα αν η αμοιβή που καταβάλλεται από τον [ΔΟΕΕ] σε μισθωτό ή σε μέλος της διοίκησης συμφωνήθηκε πριν ή μετά:

- i) τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας [2011/61],
- ii) την ημερομηνία έναρξης ισχύος των διατάξεων που μεταφέρουν την οδηγία [2011/61] στο εθνικό δίκαιο,
- iii) τη λήξη, στις 21 Ιουλίου 2014, της προθεσμίας που τάσσεται στο άρθρο 61, παράγραφος 1, της οδηγίας [2011/61],
- iv) την ημερομηνία χορήγησης της άδειας στον [ΔΟΕΕ];

2) Αν υποθεθεί ότι από την απάντηση στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα προκύπτει ότι, μετά τη μεταφορά της οδηγίας [2011/61] στο εθνικό δίκαιο, ο [ΔΟΕΕ] υποχρεούται μόνον να καταβάλει, εντός ορισμένης προθεσμίας, κάθε δυνατή προσπάθεια για να τηρήσει την εθνική νομοθεσία που απορρέει από την παρούσα οδηγία, τηρεί την εν λόγω υποχρέωση εάν προσλάβει, εντός της εν λόγω προθεσμίας, μισθωτό ή διορίσει μέλος της διοίκησης με μισθολογικούς όρους που δεν πληρούν τις απαιτήσεις της εθνικής διάταξης η οποία μεταφέρει το άρθρο 13 της οδηγίας [2011/61] στο εσωτερικό δίκαιο;»

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

35 Με τις γραπτές παρατηρήσεις τους, οι αναιρεσείοντες της κύριας δίκης αμφισβητούν, αν και εμμέσως, το παραδεκτό της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, υποστηρίζοντας ότι η διαφορά της κύριας δίκης δεν εμπίπτει *ratione materiae* στην οδηγία 2011/61.

36 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων που καθιερώνεται με το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, εναπόκειται αποκλειστικώς στο εθνικό δικαστήριο, το οποίο έχει επιληφθεί της διαφοράς και

φέρει την ευθύνη της εκδοθησόμενης δικαστικής απόφασης, να αξιολογήσει, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της υπόθεσης, τόσο την αναγκαιότητα της προδικαστικής αποφάσεως για την έκδοση της δικής του αποφάσεως όσο και το λυσιτελές των ερωτημάτων που υποβάλλει στο Δικαστήριο. Επομένως, εφόσον τα προδικαστικά ερωτήματα που έχουν υποβληθεί αφορούν την ερμηνεία κανόνα του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο υποχρεούται κατ' αρχήν να αποφανθεί (αποφάσεις της 14ης Ιουλίου 2022, Volkswagen, C-134/20, EU:C:2022:571, σκέψη 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 11ης Ιανουαρίου 2024, Nárókuj, C-755/22, EU:C:2024:10, σκέψη 17).

- 37 Ως εκ τούτου, συντρέχει τεκμήριο λυσιτέλειας για τα ερωτήματα που αφορούν το δίκαιο της Ένωσης. Το Δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να αποφανθεί επί προδικαστικού ερωτήματος που έχει υποβάλει εθνικό δικαστήριο μόνον όταν είναι πρόδηλο ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή, ακόμη, όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί [απόφαση της 21ης Μαρτίου 2023, Mercedes-Benz Group (Ευθύνη κατασκευαστών οχημάτων εξοπλισμένων με συστήματα αναστολής), C-100/21, EU:C:2023:229, σκέψη 53 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 38 Εν προκειμένω, τα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία της οδηγίας 2011/61. Επιπλέον, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης, τα οποία αμφισβητούν οι αναιρεσιδόντες της κύριας δίκης, έχουν αποδειχθεί σε πρώτο βαθμό και κατ' έφεση, το δε αιτούν δικαστήριο διευκρίνισε ότι η απάντηση στα προδικαστικά ερωτήματα είναι απαραίτητη προκειμένου να μπορέσει να εκδώσει την απόφασή του. Τέλος, η απόφαση περί παραπομπής περιέχει όλα τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στα εν λόγω ερωτήματα.
- 39 Επομένως, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως είναι παραδεκτή.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

- 40 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί το χρονικό σημείο από το οποίο τα κράτη μέλη όφειλαν να απαιτούν από τους ΔΟΕΕ που ασκούσαν δραστηριότητες δυνάμει της οδηγίας 2011/61 πριν από τις 22 Ιουλίου 2013 να τηρούν τις απορρέουσες από το άρθρο 13 της οδηγίας υποχρεώσεις σχετικά με τις μισθολογικές πολιτικές και πρακτικές.
- 41 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να απαιτούν από τους ΔΟΕΕ να εφαρμόζουν, για ορισμένες κατηγορίες προσωπικού, μισθολογικές πολιτικές και πρακτικές που να συνάδουν με την ορθή και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων και να την προάγουν, ενώ δεν ενθαρρύνουν την ανάληψη κινδύνων που είναι ασύμβατη προς το προφίλ κινδύνου, τους κανονισμούς του επενδυτικού κεφαλαίου ή τα καταστατικά έγγραφα των ΟΕΕ που διαχειρίζονται.

- 42 Το άρθρο 66 της οδηγίας 2011/61 προβλέπει ότι το αργότερο έως τις 22 Ιουλίου 2013 τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την οδηγία και ότι εφαρμόζουν τις εν λόγω διατάξεις από την ίδια αυτή ημερομηνία.
- 43 Το άρθρο 61, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61, το οποίο φέρει τον τίτλο «Μεταβατικές διατάξεις», ορίζει ότι ο ΔΟΕΕ που ασκούσε δραστηριότητες πριν από τις 22 Ιουλίου 2013 «λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη συμμόρφωση προς την εθνική νομοθεσία που απορρέ[ει] από την παρούσα οδηγία και υποβάλλει αίτηση για χορήγηση αδείας το αργότερο εντός ενός έτους από την ημερομηνία αυτή».
- 44 Από το γράμμα της ως άνω διατάξεως προκύπτει ότι η οδηγία 2011/61 δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να απαιτούν από τη συγκεκριμένη κατηγορία ΔΟΕΕ τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις του άρθρου 13, παράγραφος 1, της οδηγίας από τις 22 Ιουλίου 2013.
- 45 Εντούτοις, το γράμμα του άρθρου 61, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61 δεν καθιστά, αυτό καθ' εαυτό, δυνατό τον προσδιορισμό της ημερομηνίας κατά την οποία οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας, όπως έχουν μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο, έγιναν δεσμευτικές για τους εν λόγω ΔΟΕΕ, δεδομένου ότι από τη συγκεκριμένη διατύπωση προκύπτει ότι η εν λόγω ημερομηνία μπορούσε να είναι είτε η προβλεπόμενη στη διάταξη αυτή ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας του ενός έτους από τις 22 Ιουλίου 2013 είτε η ημερομηνία χορήγησης της μνημονευόμενης στη διάταξη αυτή άδειας λειτουργίας ως ΔΟΕΕ.
- 46 Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, για την ερμηνεία διάταξης του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται καθώς και οι σκοποί που επιδιώκονται με την πράξη της οποίας αποτελεί μέρος (απόφαση της 7ης Μαρτίου 2024, IAB Europe, C-604/22, EU:C:2024:214, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 47 Όσον αφορά το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 61, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61, δεδομένου ότι η εν λόγω διάταξη θεσπίζει προθεσμία ενός έτους από τις 22 Ιουλίου 2013 για την υποβολή αιτήσεων χορήγησης άδειας από τους οικείους ΔΟΕΕ, πρέπει να ληφθούν ιδίως υπόψη οι διατάξεις της οδηγίας που αφορούν τη χορήγηση άδειας, ήτοι, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 6 έως 8 της οδηγίας αυτής.
- 48 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61 προβλέπει, αφενός, ότι τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι κανένας ΔΟΕΕ δεν διαχειρίζεται ΟΕΕ εκτός αν έχει λάβει άδεια σύμφωνα με την οδηγία αυτή και, αφετέρου, ότι ο ΔΟΕΕ που λαμβάνει άδεια δυνάμει της εν λόγω οδηγίας πρέπει να συμμορφώνεται διαρκώς προς τους προβλεπόμενους σε αυτήν όρους χορήγησης άδειας.
- 49 Το άρθρο 7, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της οδηγίας 2011/61 ορίζει ότι στις πληροφορίες τις οποίες υποχρεούται ο ΔΟΕΕ να παρέχει στις αρμόδιες αρχές προκειμένου να λάβει άδεια συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, οι πληροφορίες σχετικά με τις πολιτικές και πρακτικές αμοιβών σύμφωνα με το άρθρο 13 της οδηγίας.
- 50 Τέλος, από το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2011/61 προκύπτει ότι άδεια χορηγείται μόνον αν οι αρμόδιες αρχές βεβαιωθούν ότι ο οικείος ΔΟΕΕ είναι σε θέση να εκπληρώσει τις προβλεπόμενες στην εν λόγω οδηγία προϋποθέσεις.

- 51 Από τις ως άνω διατάξεις προκύπτει, πρώτον, ότι η χορήγηση άδειας είναι απαραίτητη για την άσκηση των δραστηριοτήτων του ΔΟΕΕ, δεύτερον, ότι η άδεια χορηγείται μόνον εφόσον οι αρμόδιες αρχές έχουν βεβαιωθεί ότι ο οικείος ΔΟΕΕ, λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που τους παρέσχε με την αίτηση που υπέβαλε για τη χορήγηση άδειας, είναι σε θέση να εκπληρώσει τις προβλεπόμενες στην οδηγία 2011/61 υποχρεώσεις και, τρίτον, ότι ο εν λόγω ΔΟΕΕ πρέπει, από τη στιγμή που λαμβάνει την άδεια, να τηρεί διαρκώς τις υποχρεώσεις αυτές, περιλαμβανομένων και εκείνων που απορρέουν από το άρθρο 13 της οδηγίας. Επομένως, στο πλαίσιο της οδηγίας 2011/61, η ημερομηνία χορήγησης της άδειας είναι καίριας σημασίας.
- 52 Δεδομένου ότι το άρθρο 61, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61 προβλέπει ρητώς ότι οι ΔΟΕΕ που ασκούσαν δραστηριότητες δυνάμει της εν λόγω οδηγίας πριν από τις 22 Ιουλίου 2013 υποβάλλουν αίτηση για τη χορήγηση άδειας εντός ενός έτους από την ημερομηνία αυτή, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η συγκεκριμένη διάταξη, ερμηνευόμενη υπό το πρίσμα των άρθρων 6, 7 και 8 της οδηγίας, έχει την έννοια ότι οι εν λόγω ΔΟΕΕ όφειλαν να τηρούν πλήρως τις προβλεπόμενες στην οδηγία υποχρεώσεις, μεταξύ άλλων και τις σχετικές με τις μισθολογικές πολιτικές και πρακτικές τους, όπως έχουν μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο, το πρώτον από την ημερομηνία αδειοδότησής τους, εφόσον είχαν υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση άδειας εντός προθεσμίας ενός έτους από τις 22 Ιουλίου 2013.
- 53 Η ως άνω ερμηνεία συνάδει με τους επιδιωκόμενους από την οδηγία 2011/61 σκοπούς.
- 54 Από τη νομολογία προκύπτει ότι οι σκοποί αυτοί συνίστανται, όπως επιβεβαιώνεται στην αιτιολογική σκέψη 24 της οδηγίας 2011/61, αφενός στην προστασία των επενδυτών, ιδίως όταν τα συμφέροντά τους ενδέχεται να συγκρούονται με τα συμφέροντα των ΔΟΕΕ, τόσο από την άποψη του κινδύνου όσο και από την άποψη της βιωσιμότητας των επενδυτικών αποφάσεων, και αφετέρου στη διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ειδικότερα, οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών το πλαίσιο των οποίων ορίζει η οδηγία 2011/61 αποσκοπούν, στη συνάφεια αυτή, στην προώθηση της ορθής και αποτελεσματικής διαχείρισης των κινδύνων, καθώς και στην αποθάρρυνση της αναλήψεως κινδύνων που δεν συμβιβάζονται με το προφίλ κινδύνου, τους κανονισμούς ή τα καταστατικά έγγραφα των ΟΕΕ (πρβλ. απόφαση της 1ης Αυγούστου 2022, *HOLD Alapkezelő*, C-352/20, EU:C:2022:606, σκέψεις 52 και 54).
- 55 Βεβαίως, μολονότι οι ως άνω σκοποί ισχύουν για τις δραστηριότητες όλων των ΔΟΕΕ, πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι, όσον αφορά τους ΔΟΕΕ που δραστηριοποιούνταν ήδη πριν από τις 22 Ιουλίου 2013, η οδηγία 2011/61 προβλέπει ρητώς μεταβατική περίοδο, σκοπός της οποίας είναι να διαθέτουν οι ΔΟΕΕ αυτοί επιπλέον χρόνο προκειμένου να εκπληρώσουν τις απαιτήσεις που θεσπίζει η οδηγία, λαμβάνοντας «όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη συμμόρφωση προς την εθνική νομοθεσία που απορρέ[ει] από την [εν λόγω] οδηγία».
- 56 Όσον αφορά την επιρροή που ενδεχομένως ασκεί η ημερομηνία κατά την οποία συμφωνήθηκε η αμοιβή, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι ένας νέος κανόνας δικαίου έχει εφαρμογή από της ενάρξεως ισχύος της πράξεως με την οποία θεσπίζεται και, μολονότι δεν εφαρμόζεται επί των εννόμων καταστάσεων οι οποίες γεννήθηκαν και διαμορφώθηκαν οριστικώς υπό το κράτος του προγενέστερου νόμου, εφαρμόζεται εντούτοις στα μελλοντικά τους αποτελέσματα καθώς και στις νέες έννομες καταστάσεις. Το αντίθετο ισχύει, υπό την επιφύλαξη της αρχής της μη αναδρομικότητας των νομικών πράξεων, μόνο σε περίπτωση που ο νέος αυτός κανόνας συνοδεύεται από ειδικές διατάξεις οι οποίες καθορίζουν συγκεκριμένα τις προϋποθέσεις διαχρονικής εφαρμογής του [απόφαση της 13ης Ιουλίου 2023, *Banco Santander* (Παραπομπή σε επίσημο δείκτη), C-265/22, EU:C:2023:578, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

57. Εν προκειμένω, αφενός, ο νέος κανόνας συνοδεύεται από ειδικές διατάξεις, συγκεκριμένα από τις διατάξεις του άρθρου 61, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61, οι οποίες καθορίζουν ακριβώς τις προϋποθέσεις διαχρονικής εφαρμογής του. Αφετέρου, δεδομένου ότι η σύμβαση εταιρικής σχέσεως συνήφθη στις 27 Ιουνίου 2014 και, καθόσον κατά την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκε άδεια στην εταιρία TFC, ήτοι στις 18 Αυγούστου 2014, η εν λόγω σύμβαση εξακολουθούσε να ισχύει και προέβλεπε διαφόρων ειδών αμοιβές για τους HJ, IK και LM, πρέπει να γίνει δεκτό, υπό την επιφύλαξη εξακρίβωσης η οποία απόκειται στο αιτούν δικαστήριο, ότι η νομική κατάσταση δεν είχε διαμορφωθεί και εξακολουθούσε να παράγει τα αποτελέσματά της.
58. Επομένως, η ημερομηνία κατά την οποία συμφωνήθηκε η απορρέουσα από την ως άνω σύμβαση αμοιβή δεν είναι κρίσιμη για την απάντηση που πρέπει να δοθεί στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, τούτο δε κατά μείζονα λόγο καθόσον ο νομοθέτης της Ένωσης, θεσπίζοντας τη μεταβατική περίοδο του άρθρου 61, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61, προέβλεψε ακριβώς τη δυνατότητα των ΔΟΕΕ που ασκούσαν δραστηριότητα δυνάμει της οδηγίας αυτής πριν από τις 22 Ιουλίου 2013 να προσαρμοστούν σταδιακά στις απαιτήσεις της.
59. Αντιθέτως προς όσα ισχυρίζονται οι αναιρεσείοντες με τις γραπτές παρατηρήσεις τους, η ως άνω ερμηνεία συνάδει επίσης με την αρχή της ασφάλειας δικαίου η οποία, κατά πάγια νομολογία, δεν επιτρέπει την αναδρομική εφαρμογή ενός νέου κανόνα δικαίου, ήτοι την εφαρμογή του σε κατάσταση που έχει διαμορφωθεί πριν από την έναρξη ισχύος του, και η οποία απαιτεί επίσης κάθε πραγματική κατάσταση να εκτιμάται κατά κανόνα, εκτός αν ρητώς ορίζεται διαφορετικά, βάσει των κανόνων δικαίου που ισχύουν κατά τον χρόνο που η κατάσταση αυτή διαμορφώνεται (πρβλ. απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2022, VYSOČINA WIND, C-181/20, EU:C:2022:51, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Επιπλέον, η εν λόγω ερμηνεία αντιστοιχεί, όπως παρατήρησε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 77 των προτάσεών του, σε εκείνη της ΕΑΚΑΑ, η οποία, κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, της οδηγίας 2011/61, μεριμνά για την ύπαρξη κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με ορθές μισθολογικές πολιτικές οι οποίες συνάδουν με το παράρτημα II της οδηγίας και η οποία ανέφερε ρητώς, στις μνημονευόμενες στη σκέψη 28 της παρούσας αποφάσεως πληροφορίες που δημοσιοποίησε, ότι οι κανόνες της οδηγίας όσον αφορά τις αμοιβές και οι σχετικές κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται στους ΔΟΕΕ από την ημερομηνία αδειοδότησής τους.
60. Κατόπιν όλων των ανωτέρω, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 61, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61 έχει την έννοια ότι τα κράτη μέλη όφειλαν να απαιτούν από τους ΔΟΕΕ οι οποίοι ασκούσαν δραστηριότητες δυνάμει της εν λόγω οδηγίας πριν από τις 22 Ιουλίου 2013 την πλήρη τήρηση των σχετικών με τις μισθολογικές πολιτικές και πρακτικές υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 13, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας από την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκε σε αυτούς άδεια, εφόσον είχαν υποβάλει τη σχετική αίτηση εντός προθεσμίας ενός έτους από τις 22 Ιουλίου 2013.

Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

61. Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν ένας ΔΟΕΕ ο οποίος, κατά το χρονικό διάστημα από τις 22 Ιουλίου 2013 έως την ημερομηνία αδειοδότησής του, προσλάβει μισθωτό ή διορίσει μέλος της διοίκησης με μισθολογικούς όρους που δεν πληρούν τις απαιτήσεις της εθνικής διάταξης η οποία μεταφέρει το άρθρο 13 της οδηγίας 2011/61 στο εθνικό δίκαιο μπορεί να θεωρηθεί ότι λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα συμμόρφωσης προς την εθνική νομοθεσία που απορρέει από την οδηγία 2011/61, κατά την έννοια του άρθρου 61 της οδηγίας.

- 62 Επομένως, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί το περιεχόμενο της διαλαμβανόμενης στο άρθρο 61, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61 φράσεως κατά την οποία, στη διάρκεια της προβλεπόμενης στη διάταξη αυτή μεταβατικής περιόδου, ο ως άνω ΔΟΕΕ «λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη συμμόρφωση προς την εθνική νομοθεσία που απορρέει από την παρούσα οδηγία», όσον αφορά τις μισθολογικές πολιτικές και πρακτικές που μνημονεύονται στο άρθρο 13 της οδηγίας αυτής.
- 63 Αφενός, όπως επισημαίνεται στη σκέψη 51 της παρούσας απόφασης, άδεια χορηγείται μόνον εφόσον οι αρμόδιες αρχές έχουν βεβαιωθεί ότι ο οικείος ΔΟΕΕ, λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που τους παρέσχε με την αίτηση που υπέβαλε για τη χορήγηση άδειας, είναι σε θέση να εκπληρώσει τις προβλεπόμενες στην οδηγία 2011/61 υποχρεώσεις. Συγκεκριμένα, κατά την ημερομηνία χορήγησης της άδειας, ο εν λόγω ΔΟΕΕ πρέπει να διαθέτει μισθολογικές πολιτικές και πρακτικές συμβατές προς τις προβλεπόμενες στο άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας υποχρεώσεις, όπως έχουν μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο. Εξάλλου, μετά τη χορήγηση της άδειας, ο ΔΟΕΕ πρέπει να εκπληρώνει διαρκώς τις εν λόγω υποχρεώσεις, περιλαμβανομένων και εκείνων που απορρέουν από το άρθρο 13 της οδηγίας 2011/61.
- 64 Αφετέρου, από τη σκέψη 58 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι η μεταβατική περίοδος που προβλέπεται στο άρθρο 61 της οδηγίας 2011/61 σκοπό έχει να παράσχει στους οικείους ΔΟΕΕ τη δυνατότητα σταδιακής προσαρμογής στις απαιτήσεις που απορρέουν από την οδηγία 2011/61.
- 65 Προκειμένου να διαφυλαχθεί η πρακτική αποτελεσματικότητα της οδηγίας 2011/61, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, κατά την προβλεπόμενη στο άρθρο 61, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας μεταβατική περίοδο ενός έτους, τα κράτη μέλη οφείλουν βεβαίως να μεριμνούν ώστε ο ΔΟΕΕ που ασκούσε ήδη δραστηριότητες δυνάμει της οδηγίας πριν από τις 22 Ιουλίου 2013 να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη συμμόρφωση προς την εθνική νομοθεσία που απορρέει από την οδηγία αυτή, πλην όμως οφείλουν επίσης να μεριμνούν ώστε ο εν λόγω ΔΟΕΕ να μη λαμβάνει μέτρα ικανά να θέσουν σε σοβαρό κίνδυνο την επίτευξη του επιδιωκόμενου από την οδηγία 2011/61 αποτελέσματος.
- 66 Θα πρέπει επομένως να γίνει δεκτό ότι η μνημονευόμενη στην εν λόγω διάταξη φράση «λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη συμμόρφωση προς την εθνική νομοθεσία που απορρέει από την παρούσα οδηγία» έχει την έννοια ότι συνεπάγεται, για τον ΔΟΕΕ που ασκούσε δραστηριότητα πριν από τις 22 Ιουλίου 2013, την υποχρέωση να μη λαμβάνει μέτρα ικανά να θέσουν σε σοβαρό κίνδυνο την επίτευξη του επιδιωκόμενου από την οδηγία 2011/61 σκοπού.
- 67 Κατόπιν όλων των ανωτέρω, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 61, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61 έχει την έννοια ότι η φράση «λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη συμμόρφωση προς την εθνική νομοθεσία που απορρέει από την παρούσα οδηγία» συνεπάγεται για τον ΔΟΕΕ που ασκούσε δραστηριότητα πριν από τις 22 Ιουλίου 2013 την υποχρέωση να μη λαμβάνει μέτρα ικανά να θέσουν σε σοβαρό κίνδυνο την επίτευξη του επιδιωκόμενου με την εν λόγω οδηγία σκοπού.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 68 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 61, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2011, σχετικά με τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων και για την τροποποίηση των οδηγιών 2003/41/ΕΚ και 2009/65/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010,

έχει την έννοια ότι:

τα κράτη μέλη όφειλαν να απαιτούν από τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων (ΟΕΕ) οι οποίοι ασκούσαν δραστηριότητες δυνάμει της εν λόγω οδηγίας πριν από τις 22 Ιουλίου 2013 την πλήρη τήρηση των σχετικών με τις μισθολογικές πολιτικές και πρακτικές υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 13, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας από την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκε σε αυτούς άδεια, εφόσον είχαν υποβάλει τη σχετική αίτηση εντός προθεσμίας ενός έτους από τις 22 Ιουλίου 2013.

- 2) Το άρθρο 61, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/61

έχει την έννοια ότι:

η φράση «λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη συμμόρφωση προς την εθνική νομοθεσία που απορρέ[ει] από την παρούσα οδηγία» συνεπάγεται για τον διαχειριστή ΟΕΕ που ασκούσε δραστηριότητα πριν από τις 22 Ιουλίου 2013 την υποχρέωση να μη λαμβάνει μέτρα ικανά να θέσουν σε σοβαρό κίνδυνο την επίτευξη του επιδιωκόμενου με την εν λόγω οδηγία σκοπού.

(υπογραφές)